

Insuper, idem Magister, & cantores in omnibus Dominicis Paschaliū festivitatum diebus, ad primas, & secundas vesp̄as Domini Sabaoth, in reliquis etiam Dominicis, & Beatæ Mariæ festivitibus observari solitis, ad primas vesp̄as, primum, tertium, & quintum Psalmum; ad matutinum verò canticum *Benedictus*, alternis cum organo versibus eā musicæ differentiā, quæ *fabordon* dicitur; hymnum tamen, & canticum *Magnificat*, tam ad easdem primas, quàm ad secundas vesp̄as, totam quoque Missam, non solum in præmissis festivitibus, sed etiam in aliis duplicibus majoribus similiter observari solitis, cantu figurato canere teneantur.

Prætereā, à primā die Sabbati Quadragesimalis usque ad feriam tertiam majoris hebdomadæ inclusivè antiphonam *Salve Regina*; & tam in Nativitatis & Epiphaniæ Domini diebus, quàm in Assumptionis ac Nativitatis Beatæ Mariæ, & aliis pro tempore nominandis festivitibus cantilenas rhythmicas, devotas quidem, & honestas, ac per Prælatum approbatas; atque in Dominicā Palmarum Passionem Domini, & in majori hebdomadā primas ad matutinum lamentationes, aliaque officia, eisdem in tabulā committenda, cantare debeant.

STATUTORUM

PARS SECUNDA.

CAPUT I.

De Capitulis in Ecclesiā habendis, illorumque tempore, & assistentiæ modo.

§. I.

Duobus cujuslibet hebdomadæ diebus, per Ecclesiarum hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ erectionem designatis, Capitulares ad Capitulum congregari debent; quæcumque videlicet tertiā feriā, ut de temporalibus ad mensæ Capitularis, & fabricæ bona spectantibus negotiis agant; quolibet quoque sextā feriā, ut de spiritualibus rebus, ad Divini cultus reformationem pertinentibus disserant. Ad illud verò, non nisi post horarum Canonicarum officium, nempe post primam, quousque tertiā, vel sexta dicenda sit, vel post Missæ majoris celebrationem accedant: ita ut tam ad præbendarum, beneficiorumque suorum obligationem, & scopum, qui Divinus est cultus, quàm ad congregationes Capitulares, quæ vel præscripto, vel vespertino post horarum recitationem tempore haberi possunt, potius attendant.

§. II.

CUM primū locum Capituli ingressi fuerint, ad Sacram ibi propositam Imaginem singu-

Concil. Compost. c. 95. 96. 97. 98. & 99. Consuet. Gran. c. 66 tit. del Cabildo. Concil. Milan. 3. tit. de his, que ad Capitulum pertinent. Concil. Compost. act. 2. D. 7. & Concil. Tolera. act. 3. c. 12. Statutum Ecclesie Composteli c. 93. & Limens. 2. c. 74. Milan. 1. p. 2 tit. de his, qui dignitates, personatus aut Canonicatus habent, verb. Canonici.

Iuvat. Concil. Milan. 3. tit. de his, que ad Capitulum pertinent.

li preces fundant, ac servato antiquitatis ordine, suo quisque loco sedeat. Post hæc Præsicens se signo sanctæ crucis signet, ac intelligibili voce dicat: *Sancti Spiritus adsit nobis gratia &c. & Adjuvatorium nostrum, &c. & Orationem Sancti Spiritus Domine &c. & Actiones nostras &c.*

§. III.

Sextis feriis de competenti altaris, & chori ministerio, ut defectus, si qui fuerint, emendentur, & in futurum caveantur, ac inobedientes pro culpæ modo mulctentur, potissimum agant: ita ut Præsicens ad decentiam, honestatem, silentium, attentionem, ac devotionem, & id genus alia, Deo ministrantibus necessaria, Capitulares publicè adhortetur; ipsosque iis præcipuè virtutibus incumbere, quibus chori decentiæ, & instructo sibi muneri satisfaciant, ut hoc laudabili exemplo reliqui Ecclesiæ ministri ad similem Divini cultûs observantiam excitentur, idemdem moneat; & si opus fuerit, Succentorem, Punctatorem, cæremoniarum Magistrum, ac ceteros officiales vocari faciat, animadvertat, & corrigat, quatenus Dei Optimi Maximi obsequio, ejusque cultûs felicioribus augmentis incumbant.

§. IV.

Tertius verò feriis de temporalibus tam mensæ Capitularis bona, quam quævis alia negotia concernentibus rebus deliberent: ita ut non nisi Præsicens, aut de illius, & Capituli licentiâ

Concil. Compos-
tel. act. 3. c. 35.
Statutum Com-
postelanum cap.
99.

quavis, Capitularibus omnibus interea tacentibus, & attentè auscultantibus, occurrentia negotia proponat.

§. V.

HIC verò in suffragiis ferendis servetur modus: ut prius res proposita ab omnibus non solum benè audiatur, sed etiam, si ardua fuerit, per convenientem sine clamoribus colloquutionem discutiatur, & percipiatur; ac si adhuc talis fuerit, quæ maturiori consultatione indigeat, de majoris partis ejusdem Capituli sententiâ ad alium diem differatur; sin minus illicò resolvatur; tuncque ante omnes Præsicens brevi, ac compendioso loquendi modo (quo etiam reliqui utantur) suffragium ferat; deinde singuli, servato antiquitatis ordine, suam similiter sententiam dicant, ita ut nullus aliorum, vel sermonem intercipiat, vel sententiam resumat, vel etiam reprehendat: sed quilibet quidquid, inspirante Domino, senserit, nemine id ægrè ferente, aut aliquo modo impediante, liberè ibi pronuntiet. Sui quisque sermonis initio, ac fine, aliquam nudato capite inclinationem Capitulo versus Præsidentem (cui etiam sermo dirigendus est) faciat. Præ lato autem ibi Præsidente, Capitularis locuturus, postquam nudò similiter capite se erexerit, ac iterum sedens cooperto capite suam sententiam protulerit, rursus detracto pileo surgat, ac inclinato corpore eidem Præ lato reverentiam præstet. Sic igitur omnes suffragia ferant, & primi novissimos, sicut ab eis auditi sunt, patienter audiant. Qui autem al-

terius suffragium interrupperit, quatuor regalium primò, octo verò secundò, ac si perseveraverit, multiplicatà eorundem regalium poenà, quæ in quadranti irremissibiliter exequenda signetur, juxta hujus Synodi Provincialis decreta puniatur.

§. VI.

OMnium deinde suffragia, quantumvis fuerint inter se contraria, Præsidentis resumatur, & colligat, & quod eorum pars major deliberaverit, hoc tanquam potissimum tenendum fore declarat. Idque per Secretarium Capituli, nihil propterea dolentibus iis, qui contrarium senserint, faciat in actis annotari. Si quis autem se ab eâ Capituli deliberatione, sic annotatâ gravari protestatus fuerit; protestationem hujusmodi idem Præsidentis apud acta Capitularia scribi, illamque cum opportunâ actorum insertionem, in formâ fidem faciente conscriptam, eidem protestanti, ut, si voluerit, ad competentem judicem recurrat, ab eodem Secretario gratis dari præcipiat. Ea autem negotia, quæ justitiam concernant, non ex Capituli suffragiis, sed ipsius advocatorum sententiâ, prout justitia poposcerit, explicentur. Quoties verò similes casus contigerint, jurisperiti ab omni affectione immunes, & quoad fieri possit, non Capitulares consulantur. Et quoniam in actibus Capitularibus hujusmodi nonnullæ sæpè discordiæ, inimitiæ, ac discussiones exoriri solent; ideo hæc Sancta Synodus omnes in Christo monet, ut modestis, ac temperatis verbis, & quibus

nemo lædi possit, utantur. Quod si quis adversus alium inhonestè, aut injuriosè locutus fuerit, statim sex dierum emolumentis, & graviori, si opus fuerit, poenâ per majorem Capituli partem, juxta excessus, & scandali qualitatem moderandâ, mulctetur. Cujus quidem poenæ executio omni prorsus appellatione postpositâ fiat, ut sic damnis majoribus, quæ evenire possent, occurratur; paxque, & unitas, Ecclesiasticis personis digna, servetur; ac ejus generis culpæ, quæ Prælatum, & ejus Vicarium latere possunt, aliquâ punitione corrigantur. Locum Capituli nullus, nisi superpellicio, ac tempore exigente etiam cappâ indutus, sub amissionis suffragii poenâ ingrediatur; ut sic omnes hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ ecclesiæ laudabilem consuetudinem, ac traditionem, quam in hoc tenuerunt, teneant.

§. VII.

Nullus Capitularis Dei Domini nostri, aut gloriosæ Matris ejus, aut cujusvis Sanctorum nomen juret; qui verò semel per Præsidentem monitus adhuc juraverit, unius mineralis pondi Ecclesiæ fabricæ applicandi, & in quadranti ad hunc effectum signandi, poenâ mulctetur. Idque non solum in Capitulo, sed etiam in choro, & qualibet ecclesiæ parte servetur. Ita ut quilibet Capitularis fratrem suum jurantem monere, eundemque, si contumax fuerit, Præsidenti, qui ipsum præscriptâ poenâ corripiat, denunciare curet.

§. VIII.

Capitularium in Capitulo existentium nullus ad aliquid loquendum, nisi in formâ superioris expressâ, surgat à loco suo, ubi quiete, quousque Capitulum finiatur, sedere debet; nec inde, nisi de Præsidentis licentiâ, sub emolumentorum unius horæ ejus diei multâ egrediatur.

§. IX.

Si aliquâ ex causâ quispiam ex Capitularibusensem, aut mucronem, aut aliud telum in ecclesiâ, vel choro attulerit, pro delicti, personæ, & loci qualitate, arbitrio Ordinarii plectatur.

§. X.

Quoties alicujus negotii tractati secretum Capitularibus ex eorundem pro majori parte sententiâ indicendum fuerit, sub pœnâ præstiti juramenti indicatur; aut si eidem Capitulo videbitur, novum de secreto servando juramentum ab omnibus præstetur; & qui jurare noluerit, unius, aut (si videbitur) plurium dierum emolumentis mulctetur, ac suffragio privatus extra Capitulum fiat.

§. XI.

Capitularis autem, de cujus aut fratris, aut propinqui negotio agitur, & qui vel à Capitulari offensus esse, vel Capitularem offendisse prætenditur, Capitulo, quandiu super hujusmodi rebus consultabitur, non intersit.

§. XII.

Capitulares autem ad Capitulum convocare Decano in ecclesiâ existenti, sin minus, Dignitati, aut Canonico seniori, extra ecclesiam verò similiter Decano in Civitate degenti, & eo absente, Dignitati, vel Canonico hujusmodi seniori, incumbat. At si aliquando tale negotium occurrerit, quod solitum Capituli diem expectare non possit, ac Decanus, vel eo absente, Præsidentens per aliquos Capitulares requisitus, Capitulum congregare noluerit: duo, vel tres Capitulares, ne hujusmodi negotium pereat, aut deterius fiat, Capitulum intimari faciant, quo casu cessante, nemo sub gravi, quam subeat, pœnâ, Capitulares ad Capitulum vocare præsumat.

§. XIII.

Negotiorum omnium occurrentium Decanus, aut Capituli Præsidentens rationem habeat, ut illa, omni morâ postpositâ, prout oportuerit, expediantur. Itaque non de pluribus simul agi permittat, sed quod primò propositum fuerit, ante reliqua omnia diffiniatur, & concludatur. Negotium verò semel diffinitum, quantumvis aliquis Capitularis, qui diffinitioni hujusmodi defuerit, de novo ingrediatur, nisi de totius Capituli mandato, iterum consultari, aut per suffragia diffiniri non possit: cum absentes Capitulares de sic deliberatis, ac diffinitis postea informari valeant.

§. XIV.

TAM litteræ transmittendæ, quàm singula solutionum, & expensarum jussu Capituli faciendarum mandata, necnon procurationum, obligationum, ac provisionum Capitularium instrumenta, ejus Capituli nomine subscribenda, per quatuor Capitulares (nempe Dignitatem, Canonicum, integrum, ac dimidium Portionarium, alternatim singulis quibusque mensibus, incipiendo ab antiquioribus) deputandos, quàmvis ipsi in præmissorum deliberatione contrarium senserint, sub pœnâ ipsius Capituli arbitrio infligendâ, subscribantur: duo quolibet anno ex Capitularibus ad id magis idoneis, procedendo à Dignitatibus calculatores nominentur; qui simul cum Secretario Capituli, & Computatore totius massæ, inspectâ Punctatoris chori relatione, calculos, ac distributiones mensæ Capitularis, omnibus beneficiatis, officialibus, & chori ministris juxta quotam cujuslibet illorum partem, ac salariam, competentes, faciant.

§. XV.

Quotiescumque aliqua perpetui, vel redimibilis census translatio, juxta motus proprii felicis recordationis Pii Papæ V. formam, aut quævis alia similis scriptura contractus faciendâ sit, Capitulares omnes per diem antè, ut moris est, convocentur; quatenus an pro eodem pretio censum hujusmodi accipere, illumque alicui beneficiato, non nisi sub severissimâ cautione (super quo hæc Sancta Synodus eisdem Capitu-

laribus conscientias onerat) locare velint, maturè deliberent.

§. XVI.

OMnes verò regie provisiones, ac litteræ, quæ pro tempore Capitulo transmittentur, in eodem Capitulo per ejus Secretarium legantur: ac si alicujus momenti fuerint, notatis datæ, ac receptionis ipsarum diebus, statim in Præsidentis (cui hoc in primis injungitur) præsentia, per eundem Secretarium sub fideli archivii custodia reponantur.

§. XVII.

Ineumbit autem Capitulo, aliquem Capitularium Divini cultus zelo, ac diligentia ferventem à Prælato approbandum deputare, qui sacrorum custodias, Bibliothecas, resque omnes Ecclesiæ videndi, & quid reparatione, aut mutatione indigeat, advertendi, sepulturas quoque signandi, ac distinguendi curam suscipiat.

§. XVIII.

Computator totius massæ per Prælatum, & Capulum nominandus, calculos distinguere, ac rationes ab omnibus reddituum decimalium pro tempore existentibus œconomis simul, vel divisim exigere; quæcumque item pecuniarum, jussu Capituli solvendarum mandata considerare; & in aliquo ad hoc specialiter habendo, ac sub archivii, quod ex decreto hujus Sanctæ Synodi erigi debet, custodia servando libro annotare teneatur.

Lib. 3. tit. de
rebus Eccles. con-
servandis §. 6. &
7.

§. XIX.

Præmissa verò omnia, & singula, sicut præfertur, ordinata, & statuta primus omnium Decanus, seu Præsidents, quicumque pro tempore fuerit, tam in choro, quam in Capitulo servet, & opere compleat; quòd si non fecerit, non solum in iis, quibus ipse alios multare potest, sed si visum fuerit, etiam in pluribus in Capitulo multetur. Nihil autem præter hujusmodi ordinationes, vel propriam auctoritatem, vel sine expressâ Capituli deliberatione, ac sententiâ faciat; nec aliquibus magis, quam aliis favorem, vel operam præstet; sed erga omnes Capitulares, & beneficiatos, ac in universum quascumque personas Ecclesiasticas modestè, & urbanè se gerat. Qui etiam è converso ab omnibus honoretur, ac veneretur; ita ut quando excesserit, aut defecerit, non publicè, sed in Capitulo, vel separatim reprehendatur.

CAPUT II.

Quando, & quomodo convocanda sint Capitula ante diem.

§. I.

Quando grave aliquod negotium ex jam consideratis, ad quod omnes congregandi sunt, occurrerit, vel de novo successerit; quamvis in ordinariis Capituli diebus tractandum ve-

Ex stilo, & constituta Granat. c. 60. tit. del Capitulo, §. 5. comienza (quando algun negotio bubiere.)

niat; Præsidents sceptrifero, ut Capitulares omnes ad Capitulum vocec, præcipiat, ad casus videlicet sequentes.

Ad assignandum pro officio alicui committendo salarium, & ad aliquid Capitulo proprium, sine ullo eorum, quæ Sancta hæc Synodus super hoc decrevit, præjudicio, aliis condonandum.

Ad nominandum etiam Punctatorem, Calculatores, Economos, cæremoniarum Magistrum, Ecclesiæ Capellanos, ministros, & famulos, aliosque quoscumque, tam mensæ Capitularis, quam aliarum rerum officiales à Capitulo deputandos; eosque, salvâ in omnibus præcipuâ Prælati potestate, juxta juris dispositionem, ac Sacri Concilii Tridentini, hujusque Sanctæ Provincialis Synodi decreta, removendum.

Præterea, ad respondendum quibusvis alicujus momenti Regiæ, vel Romanæ Curiæ litteris, vel procuratores constituendum, vel Capitulum ad aliquid obligandum, vel etiam lites, & causas movendum, aut motas prosequendum.

Insuper, ad possessionem alicui Capitulari noviter admittendo tradendam.

Ad quodvis etiam legatum Capitulo relictum acceptandum.

Necnon ad nuntios, tam ex beneficiatis, quam ex aliis, non beneficiatis, quocumque opus fuerit, mittendum.

Ad quæcumque item Ecclesiæ, aut mensæ Capitularis bona stabilia permutandum, vel alienandum, vel transferendum.

Lib. 3. tit. de rebus Ecclesiæ §. 2.

Sess. 25. c. 61. Lib. 1. tit. de majoritate, & obedientia, §. 1.

Ad quamlibet quoque rem, Ecclesie statum concernentem, mutandum, & ordinandum.

Denique, ad ea, quæ semel deliberata, & diffinita fuerint à Capitulo, revocandum, & annullandum.

§. II.

AD præmissa igitur omnia, & singula, & ex noviter occurrentibus, quæcumque Capitulo benè visa, quàmvis ordinariis diebus, tertiis videlicet, ac sextis feriis tractanda sint, Capitulares omnes in Civitate pro tempore existentes, per sceptrifera, qui Capitulum ad nonnulla negotia specialem convocationem requirentia, congregari singulis illorum denuntiet, ante diem vocentur.

§. III.

SI autem aliis non ordinariis Capituli diebus negotia hujusmodi de novo occurrerint, dum Capitulares omnes tunc in Civitate degentes in Ecclesia reperuntur, ibi etiam ad Capitulum statim habendum, congregentur. Adveniente verò solita Capituli hora, quicumque illi intervenerint, tam præmissa, ad quæ specialiter vocati fuerint, quàm quæcumque alia præterea occurrentia, reliquis, vel non venientibus, vel si, ut præfertur, legitime occupati existant, suffragium non mittentibus, deliberent, ac diffiniant.

CAPUT III.

De Capitulo in choro non nisi de lexibus rebus habendo.

§. I.

Volens præterea hæc Sancta Synodus, pluribus absurdis, ex habito in choro Capitulo hætenus exortis occasionem tollere; Capitularibus omnibus pro tempore existentibus, ne deinceps in choro, aut alibi, quàm in loco ad id specialiter deputato, capitulariter convenire, aut de negotiis semel in Capitulo diffinitis, vel diffiniti ceptis, aut alias gravibus, deducibiles hinc inde rationes habentibus, agere possint, in futurum prohibet. Et nihilominus, ut quoties necessitas, quæ congregationem in loco solito habendam expectare non debeat, fuerit, aliqua levia ad felicitius, & ornatus Ecclesie ministerium, & non aliter, dirigenda negotia deliberare, & providere valeant, permittit.

Ex Const. Hispal. c. 16. fol. 20.

CAPUT IV.

De Generali Capitulo, binis quibusque mensibus habendo.

§. I.

Insuper, ut singulæ hujus Provinciae ecclesie auctiori spiritualium, temporaliumque bonorum cumulo, ac splendidiori beneficiatorumque,

M

Ex Const. Hispal. c. 73. fol. 174. & conducit Ecclesia Const. post. in suis statutis c. 94.

atque servientium ministerio semper vigeant; eadem Sancta Synodus statuit, ut præter ordinaria singulis hebdomadis, modo præmisso, habenda Capitula, unum generale extraordinarium, binis quibusque mensibus, die à Presidente per expressum Prælati mandatum designando, Capitulum habeatur; ad quod Capitulares omnes per scepteriferum, quatuor antè diebus, vocentur, ut ibi, tam de litium, causarumque pro Capitulo, aut contra ipsum pendentium statu, diligentis factis, vel omissis, utilitate, vel damno, reparatione quoque, vel directione; quàm de completâ, vel incompletâ decimarum exactione; & quâcumque Æconomorum, tum pro massâ, tum pro fabricâ deputatorum, siqua fuerit, in exigendo negligentia, vel collusione; exactarumque rerum, ac pecuniarum partibilium quantitate, diligenter ab omnibus consultetur: ac de necessario, & opportuno remedio in omnibus, maximèque in rebus Divini cultûs decentiam, officiorumque celebrationem concernentibus, provideatur.

CAPUT V.

De negotiis gratiam, vel justitiam concernentibus.

§. I.

Ex Const. Hisp. c. 95. & 96. & in statutis Compost. ac 108. usque ad c. 111. & ex consuetâ Granatense cap. 60.

AD tollendum verò omne dubium, & dissensionum, quæ sæpè in communitatibus ex ignorantia procedunt, materiam; hæc Sancta Sy-

nodus declarat, illa gratiæ negotia vocari, quæ in merâ ejusmodi gratiam facientis voluntate consistunt, nullamque petenti actionem juridicam tribuunt: quæ si majori Capituli parti visum fuerit, secretis suffragiis, Capitularium libertati, & paci magis opportunis, diffiniantur. Quæ autem petenti jus, & actionem in judicio competentem præbent, ea justitiæ negotia nuncupari; quæ tanquam talia, sive publicis, sive de majoris partis Capituli sententiâ secretis hujusmodi suffragiis, omni morâ postpositâ, consulantur, ac deliberentur. Ita ut, quæ in similibus justitiam concernentibus rebus, à Capitulo pro majori parte diffinita fuerint, si cetera de jure necessaria concurrant, executioni mandentur.

§. II.

ORdinat præterea eadem Synodus, ut quoties aliquod gratiæ negotium Capitulo propositum negari, decretumque Capitulare desuper factum semel publicare contigerit, illud per suffragia iterum deliberari nullatenus possit; nec aliquis Capitularis contra præstitum de secreto servando juramentum, vel adversus alium Capitularem quidpiam manifestare, dicere, aut insinuare directè, vel indirectè præsumat. Pro cujus ordinationis observantiâ, eadem Sancta Synodus Præsidentis conscientiam onerat. Capitulo pariter injungens, ut quoties Præsidentem in præmissis excessisse repererit, eumdem duorum dierum emolumentis mulctatum corripiat; cuilibet denique

Præbendato in sanctæ obedientiæ virtute præcipiens, ut, si Capitulum hæc in parte negligens esse cognoverit, Præbendato, qui multam hujusmodi, ut par est, decernat, & exequatur, prædictum Præsidentis excessum fideliter exponat.

CAPUT VI.

De modo, quo gratiæ in Capitulo factæ contradici potest.

§. I.

CUM sæpius evenire soleat, ut, quàmvis legitima Capitularium convocatio per scepterum ante diem facta fuerit, aliquis tamen Præbendatus, vel propter ægritudinem, vel aliam justam absentiæ causam, vel certè propter ejusdem scepteriferi incuriam, Capitulo, in quo gratiæ negotium deliberatum fuit, interesse non potuerit, factamque hujusmodi gratiam fieri non debuisse judicaverit: ideo hæc perpetuâ Synodali constitutione decernitur, ut idem Capitularis, qui ab eo Capitulo absens, interim tamen præsens in Civitate fuerit, possit infra triduum, tam in Capitulo, quàm coram Capituli Secretario gratiæ, ut præfertur, factæ contradicere, protestatus in formâ se eidem gratiæ in proximè habendo Capitulo expressè contradicendum. Si verò Præbendatus, ut supra contradicens prædictæ convocationis tempore extra Civitatem degerit, eandem gratiam modo, & formâ præmissis, infra octo die-

rum spatium impugnare valeat. Quâ factâ contradictione, gratia hujusmodi suspendatur, quousque Præbendato, qui, ut præfertur, contradixerit, interveniente, iterum secretis suffragiis, calculis videlicet albis, ac nigris, suffragantium libertati accommodatis, deliberetur.

CAPUT VII.

Quomodo negotium per suffragia conclusum, iterum tractari non possit, & quando possit.

§. I.

NE Capitularia decreta, quâvis ex causâ, vel ad cujusvis personæ instantiam quotidie revocentur; hæc Sancta Mexicana Synodus firmâ in posterum ordinatione decernit, & mandat, ut quidquid semel in Capitulo deliberatum fuerit, sive gratiam, sive justitiam concernat, nisi justa, & urgens causa supervenerit, iterum tractari minimè possit; tunc verò Capitulares omnes, expositâ per scepteriferum sufficienti ejus negotii ratione, ante diem vocentur: ita ut quotquot illud negotium aliquando decreverant, ejusdem consultationi rursus intersint; & qui absentes fuerint, sub competenti desuper assignando termino expectentur. Quòd si loci, in quo absentes reperiuntur, distantia tanta fuerit, ut ex adventûs ipsorum expectatione grave aliquod discrimen, vel inconveniens suboriri posse credatur, quod, datis

suffragiis, major Capitularium pars deliberaverit, id ipsum, & nihil aliud executioni mandetur: super quo eadem Synodus conscientiam Præsidentis graviter onerat; & nihilominus præcipit, ut illius vel incuria, vel malitia, per quemlibet Capitularem Prælato, qui de opportuno remedio provideat, exponatur.

CAPUT VIII.

De horum statutorum lectione, ac repetitione.

§. I.

AD occurrendum excusationibus, ex affectatâ rerum ignorantia suboriri solitis, hæc Sancta Synodus inviolabili sanctione constituit, & mandat, ut hæc ipsa statuta, simul cum Cæremoniali per eandem Synodum in eis decreto, & ordinato, quolibet secundo post cujusvis anni principium futuro Capitulo, publicè legantur: idque Præsidentis, sub poenâ quatuor pondo monetæ harum partium (quæ statim, si negligens fuerit, fabricæ solvat) accuratè perficiat. Reliqui verò Capitulares, quamcumque in præmissis notaverint Præsidentis incuriam, Prælato, qui de necessario remedio provideat, indicare teneantur.

CAPUT IX.

Quomodo multa per Capitulares invicem remitti non debeant.

§. I.

UT quæcumque Prælati sententiæ, provisiones, & mandata debitam executionem habeant, ac suprema ejus jurisdictio, & (quæ velut Ecclesiæ Sponsus ornatur) auctoritas optatum sortiatur effectum: ordinat propterea, & mandat Sancta hæc Mexicana Synodus, ea in poenarum, condemnationumque, atque multarum remissionibus observari, quæ per eandem Synodum in titulo de Beneficiatis Cathedralium Ecclesiarum, & eorum officio decreta, & provisæ sunt.

Ex Eccl. Com.
post. in suis sta-
tutis. c. 112.

Lib. 3. de Bene-
ficiatis Catedr.
Eccles. § 2. & in-
fra vide 4. p. ca.
20.

CAPUT X.

De Secretarii Capitularis officio, & obligatione.

§. I.

AD necessariam, & opportunam Capitularium negotiorum expeditionem, hæc ordinante Synodo, statuitur, ut Secretarius Capituli omnibus Capitularibus actibus interesse, atque adeo extraordinariis quidem Capituli diebus, velut Capitularis quisque vocatus; ordinariis autem etiam non vocatus, ad Capitulum venire, locumque Capitularem primus omnium ingredi, & in

Ex Consuetâ
Gran. c. 61.

aliquo, ibi sub fideli capsæ custodiâ servando, libro, quo res Capitulares contineantur, omnium cuique Capitulo intervenientium Præbendorum nomina præmittere, & quæcumque in ejusmodi Capitulo deliberata fuerint scribere; impositas quoque multas punctis adnotare teneatur. Quoties autem Capitulo defuerit, unius diei emolumento pro salarii ratâ mulctetur.

§. II.
TAM admissionis tempore, quam quoties jus-
 sus fuerit, solitum de servando actuum Ca-
 pitularium secreto juramentum, sicut quivis Præ-
 bendatus, præstare, idque pro negotiorum exi-
 gentiâ inviolabiliter observare debeat.

§. III.

QUI, non solum actus omnes Capitulares, sed
 etiam quæcumque ad Capitulum spectan-
 tia instrumenta condat, omnesque ejusdem
 Capituli nomine mittendas litteras sine ullâ præ-
 ter assignatum illi salarium mercede componat,
 & scribat.

§. IV.

OMnibus item calculis, ac partitionibus à Ca-
 pitulo per calculatores ad id deputatos, quan-
 documque faciendis interveniat, illosque, &
 illas sub capsæ Capitularis prædictæ custodiâ re-
 ponendos, ac reponendas registret, & quæcum-
 que necessaria transumpta ex illis accipiat.

§. V.

OMnia insuper, & singula, sive à Capitulo,
 sive à fabricæ, hospitalisve administrato-
 ribus deliberata, quæ ad Æconomum dirigentur,
 pecuniarum mandata faciat, & in eisdem actibus
 Capitularibus similiter referat, ut debita illorum
 ratio habeatur.

§. VI.

Quemlibet quoque actum pro Capituli parte
 quibuscumque personis notificandum, idem
 ipse notificet, si secus fecerit, ejusdem Ca-
 pituli arbitrio imponendæ multæ subiaceat.

§. VII.

SI Capituli Secretarius reddituum quoque De-
 cimalium notarius existat, quidquid ex eo-
 rumdem reddituum libro ad mensam Capitulo-
 rem pertinere repererit, extrahat; exactorumque,
 tam in fructibus, quam in pecuniis reddituum
 hujusmodi partitiones, ut ab Æconomio singulis
 Capitularibus persolvantur, absque ullâ pro his
 recipiendâ mercede, tribuat.

CAPUT XI.

De sigillo Capituli.

§. I.

HEC præterea Sancta Synodus Mexicana
 abusum hætenus introductos de medio tol-

Ex Consuetu
 Gran. dict. c. 61.

lere, & ne similes introducantur in futurum providere desiderans, hęc perpetuo permansurā constitutione decernit, ut Capituli sigillum in capsā sub tribus clavibus, unā quidem penes Decanum, vel ejus loco Præsidentem, alterā penes Doctoralis Præbendæ Canonicum, vel eo non existente, Capitularem à majori parte Capituli nominandum, tertiā verò penes Secretarium servandis, custodiatur: eisdem nihilominus prædictis clavium custodibus debitæ officium fidelitatis injungens, ut nullas cujusvis generis litteras, præter illas, quæ à pleno Capitulo deliberatæ fuerint, eodem sigillo sigillari permittant.

§. II.

ET, ut dilucidā rerum Capitularium ratio suo tempore, & quoties quæsita fuerit, commodius reddatur, præcipit eadem Synodus, ut præter alios libros Capitulo pro tempore necessarios, certus aliquis, ad annotandum commissiones, legationes, deputationesque omnes, ab eodem Capitulo factas, liber habeatur, qui Secretario custodiendus, unā cum reliquis scripturis, & actis per inventarium consignetur, ut illum, & illa, quoties requisitus fuerit, exhibeat.

STATUTORUM

PARS TERTIA.

CAPUT I.

De iis, quæ reddituum Decimalium Administratores agere debent.

§. I.

CUpiens aliàs summopere hęc Sancta Synodus felici reddituum Ecclesiasticorum administrationi, utilitati, & incremento prospicere, & laudabilem Hispanicarum ecclesiarum consuetudinem Cathedralibus hujus Provinciæ ecclesiis, in hoc potissimum sequendam proponere; statuit, & mandat, ut duo Præbendati, (Dignitas videlicet, & Canonicus,) vel alii duo Capitulares, huic ministerio aptiores, à Capitulo, assignatā congruā juxta reddituum quantitatem mercede, deputentur: qui unā cum eo, quem Prælatus negotiis quidem idoneum, & in promovendis redditibus exercitatum ad id nominaverit, decimales hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ redditus annis singulis auccionentur; ita ut admittendis auccionum sponsonibus, ac deliberandis eorundem reddituum locationibus intersint, necessariasque, ac sufficientes cautiones recipiant.

Ex statutis Compostel. c. 79. & 80. & ex Consuetu Granat. c. 60. in §. (baca las rentas decimales) & §. (las posesiones)